

REFERAT Miljø-, Klima- og Teknikudvalget 2022-2025

d. 16-06-2025

Mødedato Mandag d. 16. juni 2025 kl. 18:30

Mødested Muldvarp, Rådhus Hjortespring

Mødedeltagere Marianne Dithmer (Ø), Lars Mann Pedersen (A), Arly Eskildsen (F), Bo Zabel (A), Jacob Aagesen (C), René Brohammer (A), Henrik Sundstrup (A)

Indholdsfortegnelse

Fastlæggelse af kapacitet i skybrudssikringsprojekterne i Kagså og Sømose Å.....	3
Hjemtagning af miljøvurdering af Sømose Å skybrudsprojekt.....	5
Beslutning om projektareal og omlægning af landbrugsarealer til natur i forbindelse med Lokal grø.....	7
Godkendelse af Vandforsyningsplan 2025-2035.....	9
Renovationstakster 2026.....	11
Ophævelse af kondemnering.....	13
Frigivelse af midler til Lindehøjskolen Ventilation 2025.....	14
KL's Klima og Miljø Topmøde 2025.....	16
Studietur til Nordvest og Nordhavn.....	17
Prioritering af midler til Smart og Klimavenlig Energi og Adfærd.....	18
Frigivelse af midler til ombygning af Saxbobygningen til billedskole.....	20
Drifts- og forpagtningsaftaler om naturpleje i Herlev Kommune.....	21
Orientering om erfaringer med miljø og bæredygtighed i andet år af gartnerkontrakt.....	23
Meddelelser - Åbent møde.....	25
Lukket: Meddelelser - Lukket møde.....	26
Lukket: Eventuelt.....	27
Underskriftsblad.....	28

Punkt 71: Fastlæggelse af kapacitet i skybrudssikringsprojekterne i Kagså og Sømose Å

06.00.00P20-1-19

Resume

Kommunalbestyrelsen godkendte den 11. juni 2019 skybrudsprojektet Kapacitetsplan 2018 for Harrestrup Å-systemet. I kapacitetsplanen indgår blandt andet kapacitetsudvidelse af Kagså og Sømose Å til at kunne modtage og aflede en uforsinket 100 årshændelse fra oplandet. Det indstilles, at dimensioneringen af projekterne i Kagså og Sømose Å tilpasses planlagt og forventet skybrudsafledning fra oplandet i Herlev Kommune. Dette i stedet for kapacitetsplanens nuværende forudsætning om og ret til uforsinket afledning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller

at skybrudsprojekterne i Sømose Å og Kagså i Kapacitetsplan 2018 tilpasses planlagt og forventet skybrudsafledning i Herlev Kommune i stedet for uforsinket afledning.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 11. april 2019 Kapacitetsplan 2018 for Harrestrup Å. Kapacitetsplanen er et samarbejde mellem oplandets 10 kommuner og deres forsyninger om at klimatilpasse til Harrestrup Å-systemet, inkl. Kagså og Sømose Å, til at kunne modtage og aflede skybrudsvand fra oplandet ved en 100-årshændelse. Kapacitetsplanen indeholder 24 skybrudsprojekter i hele vandløbssystemet, som etableres i perioden 2019-2038.

I Herlev Kommune etableres projekterne: Kagsåparkens Regnvandsprojekt (skybrudsvolumen), Kagså vandløbsudvidelse, Kagsmosen skybrudsvolumen, Sømose Å skybrudsvolumen og vandløbsudvidelse og Sømosen skybrudsvolumen. Se bilag 1 for oversigt over skybrudsprojekterne og status.

Udvidelse af Kagså og Sømose Å

Med Kapacitetsplan 2018 er det forudsat, at 90 % af alt skybrudsvand fra oplandet ved en 100 årshændelse i 2048-niveau skal kunne afledes uforsinket til vandløbene. Det er frit op til de enkelte kommuners planlægning, hvordan og hvor skybrudsvandet skal afledes til vandløbene.

Under projektering af udvidelserne af Kagså og Sømose Å er det blevet klart, at kapacitetsplanens forudsætning om og ret til fri afledning fra oplandet vil medføre store og dyre vandløbsudvidelser, især for vej- og jernbanebroer. Der er desuden risiko for, at vandløbsudvidelserne ikke vil blive fuldt udnyttet. Fuld udnyttelse vil kræve, at der bliver etableret fuld uforsinket afledning fra oplandene, f.eks. via skybrudskanaler eller -tunneler, som der ikke er planer om og ikke umiddelbart vil være finansiering til i Herlev Kommune. HOFOR kan med nuværende lovgivning for klimatilpasning kun finansiere tiltag, der er samfundsøkonomisk omkostningseffektive. Det er skybrudskanaler og -tunneler i Herlev Kommune ikke, har screening vist.

Forvaltningen og projekterne i Kagså og Sømose Å anbefaler derfor, at dimensionering af Kagså og Sømose Å ændres til, at der i stedet dimensioneres til Herlev Kommunes eksisterende planer for skybrudshåndtering. Disse er:

- Afledning via eksisterende regnvandsledninger, der er dimensioneret til serviceniveauet 5-årshændelser for regnvandsledninger og 10-årshændelser for fælleskloakledninger i henhold til Spildevandsplan for Herlev Kommune 2020-2029. Overskydende skybrudsvand afledes, når der er kapacitet i ledningerne.
- I nye byudviklingsområder etableres forsinkelseskapacitet til 100 års-hændelse projektområdet i henhold til kommuneplanens retningslinjerne om vandhåndteringsplaner.
- Dertil reserverer Skybrudsplan for Herlev Kommune 2018 plads til skybrudstiltag i nogle områder med særlige behov. En del af skybrudstiltagene er pt. uden finansiering pga. ny klimatilpasningslovgivning, hvorfor HOFOR har sat sit arbejde med disse tiltag i bero.

Den ændrede dimensionering af Kagså og Sømose Å vil betyde, at Herlev Kommunes ret til uforsinket afledning til vandløbene i henhold til kapacitetsplanen frasiges. I stedet vil der blive dimensioneret til skybrudsvand fra eksisterende regnvandsledninger med forsinkelse i oplandet, fra afstrømning på terræn samt fra planlagte skybrudsløsninger i skybrudsplanen og Harrestrup Å-projekterne. Dimensioneringsniveauet er uændret en 100 års-hændelse i 2048.

Fastholdes forudsætningen om og retten til uforsinket skybrudsafledning derimod, vil det forsinke skybrudsprojekternes gennemførelse, medføre behov for øget budget for projekterne i Kagså og Sømose Å og formodentligt medføre, at der bygges for store anlæg, i forhold til behovet for området.

Ændringen påvirker ikke kapacitetsplanens planlagte forsinkelseskapaciteter i og omkring vandløbene, som der uændret er fuldt behov for, uanset vandløbenes vandføringskapacitet.

Lovgrundlag

Samarbejdsaftale om Harrestrup Å samt tillæg.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Herlev Kommune.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Beslutning

Tiltrådt.

Oplæg vist på mødet er vedhæftet.

Bilag

Bilag 1 - Status for skybrudsprojekterne i Herlev

Oplæg til MKTU - Harrestrup Å kapacitet og Herlev skybrudsplanægning

Punkt 72: Hjemtagning af miljøvurdering af Sømse Å skybrudsprojekt

01.16.00G01-2-22

Resume

Sømse Å indgår som del af Harrestrup Å skybrudsprojekter i slusegruppe fire, som desuden omfatter Ejby Vænge, Ejby Mose og Hanevad Bassin. Projekterne udarbejdes af forsyningsselskaberne, Novafos, HOFOR og Glostrup Forsyning, med inddragelse af Herlev, Glostrup og Ballerup kommuner.

Kommunernes forvaltninger vurderer, at projekterne er omfattet af krav om miljøvurdering på grund af deres art, dimension og placering. Projekterne kræver dermed en miljøkonsekvensrapport og en tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25 (§ 25-tilladelse) for at kunne realiseres.

Indstilling

Forvaltningen indstiller

at det godkendes, at Herlev Kommune ansøger SGAV om at hjemtage myndighedsrollen i forhold til miljøvurderingen til kommunerne.

Sagsfremstilling

Harrestrup Å skybrudsprojekter i slusegruppe fire skal miljøvurderes. Det er forsyningerne der er bygherre for projekterne, og er derfor ansvarlige for miljøkonsekvensrapporten. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) er miljøvurderingsmyndighed for projekter, der geografisk omfatter mere end to kommuner. Kommunerne kan ansøge om at hjemtage kompetencen og varetage myndighedsrollen.

Efter dialog med SGAV forventes miljøvurderingen først at kunne gennemføres af styrelsen efter tre år på grund af ressourcemangel. Derfor foreslår kommunernes forvaltninger at hjemtage opgaven fra SGAV for, at sikre en hurtigere og mere smidig gennemførelse af miljøvurderingen. Hjemtagning blev også anvendt ved miljøvurdering af skybrudsprojekterne i Kagså og Kagsmosen.

Herlev Kommunes forvaltning vil varetage den koordinerende rolle for miljøvurderingen for de tre kommuner. Glostrup og Ballerup kommuner deltager i hele arbejdet og bevarer sin myndighedsrolle. Forvaltningerne i Glostrup og Ballerup kommuner tilkendegiver, at de ikke har ressourcerne til at varetage den koordinerende rolle.

Tidsplan:

Behandling af en ansøgning om hjemtagning af rollen som miljøvurderingsmyndighed hos SGAV forventes at vare i tre til seks måneder.

Godkender SGAV ansøgningen om hjemtagning, har forvaltningen kompetencen til at foretage afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold, jf. Delegations- og Kompetenceplan 2023.

På baggrund af miljøkonsekvensrapporten, udarbejder kommunernes forvaltninger et udkast til § 25-afgørelse.

Miljøkonsekvensrapporten og udkastet til § 25-afgørelse skal godkendes af Kommunalbestyrelsen, og sendes i offentlig høring i minimum otte uger.

Kommunernes forvaltninger udarbejder en hvidbog for resultaterne af den offentlige høring. Ud fra resultaterne vurderer forvaltningerne, om der er behov for at ændre i udkastet i forhold til endelige § 25-afgørelse. Kommunalbestyrelsen har beslutningskompetencen for godkendelse af hvidbogen og den endelige § 25-afgørelse.

Opstart af Sømse Å skybrudsprojekt blev orienteret og taget til efterretning hos Miljø-, Klima- og Teknikudvalget den 19. juni 2023.

Lovgrundlag

Miljøvurderingsloven.

Økonomi

Eventuelle udgifter i forbindelse med ekstern rådgivning fordeles mellem Herlev, Glostrup og Ballerup kommuner.

Forsyningsselskaberne betaler som bygherrer for udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Beslutning

Tiltrådt.

Punkt 73: Beslutning om projektareal og omlægning af landbrugsarealer til natur i forbindelse med Lokal grøn trepart

09.00.06P15-1-25

Resume

I forlængelse af aftalen om grøn trepart er der etableret 23 lokale treparter, der skal indfri de nationale mål om skovrejsning, kvælstofreduktion og drikkevandsbeskyttelse. Herlev Kommune deltager med borgmester, Marco Damgaard, som politisk repræsentant i de lokale treparter for hovedvandoplandet Øresund og hovedvandoplandet Isefjord og Roskilde Fjord. Herlev Kommune har især en interesse i at beskytte de områder, hvor HOFOR indvinder drikkevand. Herlev Kommune ejer kommunal landbrugsjord, hvoraf ca. 68 ha. kan omlægges til natur og dermed understøtte de nationale målsætninger om kvælstofreduktion, klimaindsats samt øge biodiversiteten på kommunale arealer.

Indstilling Forvaltningen indstiller

1. At det godkendes, at der arbejdes videre med projektarealet på ca. 68 ha.
2. At det godkendes, at landbrugsarealer, der ejes af Herlev Kommunes, kan udlægges til natur.

Sagsfremstilling

Med aftalen om grøn trepart får kommunerne en central rolle i indfrielsen af nationale mål om skovrejsning, kvælstofreduktion, udtagning af kulstofholdige lavbundslande, drikkevandsbeskyttelse og generelt bedre vilkår for natur og biodiversitet. Herlev Kommune deltager i to lokale treparter, der omfatter henholdsvis hovedvandoplandet for Øresund og hovedvandoplandet for Isefjord og Roskilde Fjord. Disse hovedvandoplande er afgørende for at sikre drikkevand til 1 mio. borgere i HOFORs område, idet størstedelen af HOFORs drikkevand indvindes udenfor HOFORs ejerkommuner.

Ved at Herlev Kommune aktivt deltager i arbejdet omkring lokal trepart, kan Herlev Kommune bidrage til at fremtidssikre kommunens drikkevandsinteresser, som kan indtænkes i synergier med indsatsen for at forbedre vandmiljøet, klima og biodiversitet. Herlev Kommunes politiske repræsentant i de lokale treparter, borgmester Marco Damgaard, deltager også i HOFOR's bestyrelse, og kan dermed sikre synergi mellem arbejdet i HOFORs bestyrelse og de lokale treparter.

Herlev Kommunes bidrag til den grønne trepart for Isefjord og Roskilde Fjord

For Roskilde Fjord-oplandet (nord for Klausdalsbrovej) ejer Herlev Kommune arealer i den grønne kile, der er omfattet af fredningen af Smør- og Fedtmosen, bl.a. Kildegårdens jorder, som kan udtages af landbrugsdrift og indgå i omlægningsplanerne. Forvaltningen foreslår at omlægge et projektareal på ca. 68 ha., som kan indgå i grøn trepart. Dette er et betydeligt bidrag taget Herlev Kommunes størrelse og status som bykommune i betragtning. Projektarealet kan bidrage med drikkevandsbeskyttelse, klimaindsats, kvælstofreduktion samt mere natur. Se oversigt over marker i projektforslag og forslag til projektområde i Kildegården i de vedhæftede bilag.

Dele af projektarealet er i dag bortforpagtet til henholdsvis Hjortespring Naturplejeforening og Grantoftegård, som forpagter arealerne til dyregræsning. Forvaltningen vurderer, at dyregræsning fortsat vil være mulig ved omlægningen, men der kan opstå behov for justering af forpagtningsaftalerne.

Den nordlige del af Herlev Kommune modtager drikkevand fra de regionale værker ved Slangerup og ved Sønder sø, mens den sydlige del modtager drikkevand fra værkerne ved Lejre og ved Marbjerg. Skovrejsning i drikkevandindvindingsområderne er derfor vigtigt for at fremtidssikre drikkevandskvaliteten. Forvaltningen foreslår ikke skovrejsning på Kildegårdens jorder, da skovrejsning ikke vurderes at være i overensstemmelse med den fredningskendelse, som Kildegårdens jorder er omfattet af.

Tidsforløb

De lokale treparter skal oprette de første skitseprojekter og påbegynde registreringer af omlægningsplaner i IT-systemet, MARS, den 1. juli 2025.

Såfremt kommunalbestyrelsen tager beslutning om et projektareal på ca. 68 ha., og at landbrugsarealer, der ejes af Herlev Kommune, kan udlægges til natur, indmelder forvaltningen disse omlægningsplaner til de lokale treparter ultimo august 2025.

De lokale treparter skal udarbejde lokale arealomlægningsplaner med deadline ultimo 2025. Arealomlægningsplanerne for Herlev Kommune forventes, at være tilsvarende det viste i de vedhæftede bilag og principvedtages af kommunalbestyrelsen i november eller december 2025.

Lovgrundlag

Den lokale organisering af omlægningsindsatsen i regi af grøn trepart er aftalebaseret og udmøntes ikke i love og bekendtgørelser.

- Aftale om et Grønt Danmark. Aftale mellem regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevarerforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening den 24. juni 2024.
- Aftale om Implementering af et Grønt Danmark. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre den 18. november 2024.
- Kvælstofindsatsbehovet fastlægges i statens reviderede vandområdeplaner 2021-2027, som blev sendt i høring den [20. december 2024].

Økonomi

Kommunens arbejde med omlægning af landbrugsjorder til natur kan finansieres gennem tilskudsordninger hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Der gives et fast tilskud pr. hektar men ikke ud fra tiltagenes omkostninger. Derfor kan der være behov for egenfinansiering.

Forvaltningen vil afklare økonomi i forbindelse med konkretisering af de enkelte tiltag, da tilskuddet afhænger af den ordning, som Herlev Kommune kan søge om midler fra.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Beslutning

Ad. 1.: Tiltrådt.

Ad. 2.: Tiltrådt.

Bilag

Oversigt over marker i projektforslag

Forslag projektområde Kildegården.docx

Punkt 74: Godkendelse af Vandforsyningsplan 2025-2035

13.02.08G01-2-23

Resume

Udkast til Vandforsyningsplan 2025-2035 blev godkendt af kommunalbestyrelsen den 12. marts 2025 og har efterfølgende været i otte ugers høring. Der er kommet tre høringssvar, og forvaltningen har ud fra høringssvar indarbejdet relevante ændringer i den endelige Vandforsyningsplan.

Vandforsyningsplan 2025-2035 foreligger dermed til politisk godkendelse.

Indstilling

Forvaltningen indstiller

at Vandforsyningsplan 2025-2035 godkendes efter endt høring.

Sagsfremstilling

Udkast til Vandforsyningsplan 2025-2035 har været i otte ugers offentlig høring og skal nu endeligt godkendes. Høringssvar er indarbejdet i Vandforsyningsplan 2025-2035.

Vandforsyningsplan 2025-2035 skal erstatte den nuværende Vandforsyningsplan 1998-2009. Den nuværende plan har ikke et udløb og er fortsat gældende, men den trænger til at blive opdateret, så den afspejler de nuværende forhold samt de ønskede målsætninger for vandforsyning. Planen er udarbejdet i et samarbejde med HOFOR. Se Vandforsyningsplan 2025-2035 i det vedhæftede bilag 1.

Vandforsyningsplanen er en sektorplan og er udarbejdet i overensstemmelse med statslige planer, kommuneplanen, herunder klimatilpasningsplan, og lokalplaner med videre.

Formål

Formålet med Vandforsyningsplanen er at opstille målsætninger, som HOFOR skal overholde for at opnå en miljømæssig og økonomisk bæredygtig vandforsyning i Herlev Kommune. Det er nødvendigt at opstille mål for vandforsyningen, da almene vandforsyninger er underlagt Vandsektorloven, som blandt andet regulerer, hvordan vandforsyningen må prissættes. Vandforsyningen skal drives på en effektiv måde, der er gennemsigtig og giver lavest mulige, stabile priser for forbrugerne. Vandforsyningen kan dermed ikke afholde udgifter, som ikke er nødvendige. Vandforsyningsplanen rammesætter derfor mål, som HOFOR skal arbejde efter.

Indhold

Vandforsyningsplan 2025-2035 beskriver status for den nuværende drikkevandsforsyning, herunder forsyningsstruktur, organisering, ledningsnet, forsyningssikkerhed og fremtidig forsyningsstruktur. Herefter beskrives vandindvinding i Herlev Kommune, vandkvaliteten i drikkevandet, som leveres til Herlev Kommune samt status og prognose på vandforbrug og vandspild i Herlev Kommune. Til sidst beskrives målsætninger for vandforsyning i Herlev Kommune.

Høringssvar er indarbejdet i endelig Vandforsyningsplan 2025-2035

Der er indgivet tre høringssvar, som forvaltningen har indarbejdet i Vandforsyningsplanen. Høringssvar og forvaltningens bemærkninger samt ændringer i planen fremgår af Hvidbog for høring af udkast til Vandforsyningsplan 2025-2035 i det vedhæftede bilag 2.

Gladsaxe og Glostrup kommuner har indgivet høringssvar, der består i, at de ikke har bemærkninger til Vandforsyningsplanen.

Region Hovedstadens høringssvar omhandler en ændring af afsnittet om nødforsyningsanlægget på Herlev Hospital samt en præcisering af beskrivelsen af afværgeanlæggene:

- Region Hovedstaden ønsker fortsat at have mulighed for indvinding af drikkevand fra deres nødforsyningsanlæg på Herlev Hospital. De ønsker den tilladte mængde øget fra 3.000 m³ til 15.000 m³ årligt.
- Region Hovedstaden ønsker at få præciseret oplysningerne om afværgeanlæg, herunder antallet samt hvordan de grupperes. F.eks. hører boringerne ved Ellekær til Knapsholm og er dermed ikke et anlæg for sig.

HOFORs ti-årige renoveringsplan for udskiftning af vandledninger i Herlev Kommune

I det vedhæftede bilag 3 ses HOFORs ti-årige renoveringsplan for udskiftning af vandledninger i Herlev Kommune i perioden 2025-2034. Denne danner udgangspunkt for de renoveringsprojekter, der igangsættes for at nedbringe antal rørbrud og vandtabsprocent i Herlev Kommune.

Lovgrundlag

Vandforsyningslovens § 14 foreskriver, at kommunen skal udarbejde planer for, hvorledes vandforsyningen skal tilrettelægges.

Vandsektorloven regulerer vandsektoren i Danmark. Vandsektorloven regulerer blandt andet, hvordan vandforsyningen må prissættes

Økonomi

Vandforsyningsplanen rammesætter mål, som HOFOR skal arbejde efter i perioden 2025-2035, for at opnå en miljømæssig og økonomisk bæredygtig vandforsyning i Herlev Kommune. Flere af målsætningerne og indsatserne vil have omkostninger, ud over de almindelige omkostninger, til drift, renovering og anlæg på vandforsyningsområdet såsom: blødgøring af vand, renovering af vandværker, udvidelse af ledninger og pumper ved byudvikling, samt udskiftning af støbejernsledninger for at undgå brud.

For vandsektoren gælder hvile-i-sig-selv princippet, som betyder, at der skal være balance mellem vandselskabets indtægter og udgifter, og at udgifterne skal dækkes fuldt ud af bidrag fra brugerne. I henhold til Vandsektorloven skal HOFOR fastsætte takster for vand- og spildevand, der er under eller lig med prisloftet fra Vandsektortilsynet, hvorefter kommunalbestyrelsen godkender taksten. Den politiske sag om takst til det efterfølgende år kommer til politisk godkendelse med udgangen af hvert år.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Beslutning

Tiltrådt.

Bilag

Herlev Kommunes Vandforsyningsplan 2025-2035

Hvidbog for høring af udkast til Vandforsyningsplan 2025

HOFORS Renoveringsplan 2025-2034 for Herlev

Punkt 75: Renovationstakster 2026

00.32.00G01-8-25

Resume

Forvaltningen har beregnet takstgrundlaget til renovationsopkrævningen for 2026. Der søges med sagen de afledte bevillingsmæssige konsekvenser heraf, godkendelse af takster for 2026, samt en tillægsbevilling til Herlev Kommunens egen bygningsdrift til renovationsudgifter.

Der indstilles i sagen til at renovationstaksterne overfor borgerne (renovationsbrugerne), ikke hæves i 2026 i forhold til 2025 niveauet, idet der budgetlægges med nye indtægter fra emballagegebyr, hos emballageproducenter.

Indstilling

Forvaltningen indstiller

1. At vedlagte takster for renovation godkendes og indarbejdes i det administrative budgetforslag for 2026.
2. At vedlagte emballagegebyr godkendes og indarbejdes i det administrative budgetforslag for 2026.
3. At der til renovationsområdet fra 2026 og frem, gives en udgiftsbevilling på 5,704 mio. kr., samt en indtægtsbevilling på -11,771 mio. kr. til afholdelse af renovationsvirksomhed og opkrævning af takstgrundlag, og indarbejdes i det administrative budgetforslag for 2026.
4. At der til bygningsdrift afsættes 0,315 mio. kr. fra 2026 og frem til de afledte kommunale driftsudgifter, ved renovationsvirksomheden på det skattefinansierede området, bevillingen finansieres af kommunens kassebeholdning, og indarbejdes i det administrative budgetforslag for 2026.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har beregnet takstgrundlaget for renovationsopkrævningen i 2026. Beregningen udviser et øget udgiftsniveau for området, der overstiger den normale prisudvikling, hvilket blandt andet skyldes øgede udgifter til Vestforbrænding som følge af ændret lovgivning, omstilling til eldrevne lastbiler samt øgede behandlingsudgifter på flere affaldsfraktioner. Modgående herfor er der med lovebekendtgørelse nr. 1706 af 30. december 2024 om udvidet producentansvar for emballage, stillet krav til at emballageproducenter skal afregnes for de omkostninger som renovationsområdet afholder for emballage. Dette medfører en opkrævning til emballageproducenterne, som renovationsbrugerne hidtil har betalt for gennem renovationstaksterne, hvilket medfører lavere udgifter for renovationsbrugerne.

Som følge af ændret lovgivning afsættes en ny takst for emballagegebyr. Med den nye bekendtgørelse skal Herlev Kommune opkræve emballageproducenter for emballageaffald, dette træder i kraft fra 4. kvartal 2025, og har helårseffekt fra 2026. Forvaltningen har ved meddelelse til Milø-, Klima- og Teknikudvalgets møde den 28. april 2025, orienteret om det nye gebyr for 4. kvartal 2025 opkræves -2,8 mio. kr. hos emballageproducenterne. I takstgrundlaget for 2026, opkræves samlet -10,2 mio. kr. for året 2026. Emballagegebyret på enkelte affaldsfraktioner er vedlagt som bilag og skal godkendes af kommunalbestyrelsen senest 1. oktober året forinden, jævnfør den nye bekendtgørelse.

Med det nye bidrag fra emballageproducenterne, øges afdraget på renovationsmellemværendet fra -6,2 mio. kr. årligt til -9,6 mio. kr. hvorfor forvaltningen på nuværende tidspunkt ikke indstiller til at hæve de borgerrettede takster. Hvis de borgerrettede takster skulle hæves tilsvarende tidligere plan for at afvikling af mellemværendet, og der ikke havde været et nyt emballagegebyr, ville taksterne for 2026 skulle stige med 11% i gennemsnit, i forhold til 2025 taksterne.

Takstkataloget for 2026 er vedlagt sagen som bilag til godkendelse. Der er enkelte ændringer af nuværende takster, angivet med gult i bilaget, ændringerne vedrører renovationsområdets opkrævning af Institutionstakster som betales for kommunes egne bygninger, specificering af enkelte takster som ikke klart har fremgået af tidligere års takstblad som følger sidste års øvrige takster, en enkelt takst for restaffald pr. ton stiger som følge af, at denne videreafregnes direkte fra Vestforbrænding til de to berørte boligforeninger.

I forbindelse med genberegning takstgrundlaget og fastsættelse af institutionstaksterne, er der behov for en tillægsbevilling på 0,315 mio. kr. til renovationsopkrævningen for bygningsdrift, denne søges i indeværende sag.

Såfremt takstgrundlaget godkendes, og budgetter for 2025 og 2026 overholdes, vil borgernes udestående på renovationsområdet falde til 30,3 mio. kr., som vil være afviklet i 2030, ved nuværende afdragsniveau.

Lovgrundlag

Intet at bemærke.

Økonomi

Fremgår af sagsfremstillingen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Beslutning

Ad. 1.: Tiltrådt.

Ad. 2.: Tiltrådt.

Ad. 3.: Tiltrådt.

Ad. 4.: Tiltrådt.

med forbehold for, at I/S Vestforbrænding endnu ikke har vedtaget budget 2026.

Bilag

Takster til takstbladet for 2026

Emballagegebyr for 2026 fordelt på affaldsfraktioner

Punkt 76: Ophævelse af kondemnering

82.19.00G01-1-21

Resume

Kommunalbestyrelsen besluttede den 10. februar 2021, at Ejendommen Herlev Vænge 7, st. th., skulle kondemneres på grund af PCE-forurening. Der er nu gennemført en omfattende sanering med en fjernelse af PCE-forureningen, så boligenheden kan tages i brug igen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller

at den pålagte kondemnering på ejendommen Herlev Vænge 7, st. th., ophæves.

Sagsfremstilling

Forvaltningen indledte i efteråret 2020 en kondemneringssag efter reglerne i byfornyelsesloven kap. 9. Baggrunden var en henvendelse fra Region Hovedstaden, som var i gang med en undersøgelse af stærkt forhøjede niveauer af PCE dampe i indeklimaet i en lejlighed beliggende Herlev Vænge 7, st. th., hvilket ifølge Region Hovedstaden skyldtes aktiviteter fra naboejendommen Herlev Bygade 41, hvor der i perioden 1958-1988 havde ligget en renseri. Efter afslutningen af undersøgelserne blev der konstateret PCE dampe på op til 710 µg/m³, hvilket var en overskridelse på 118 gange afdampningskriteriet på 6 µg/m³. På den baggrund partshørte forvaltningen boligforeningen, långiver og lejer ved brev af den 21. januar 2021, og den endelige afgørelse blev sendt til politisk behandling, hvor kommunalbestyrelsen den 10. februar 2025 endeligt besluttede, at der kunne træffes afgørelse om kondemnering.

På baggrund af beslutningen om kondemnering blev der iværksat permanente afhjælpningsforanstaltninger, hvor den forurenede luft bliver rensat i et kulfilter. Løsningen består af en vakuumventilation i en rende mellem bygningen med lejligheden og den centrale forureningskilde på Herlev Bygade 41. Den forurenede luft afskæres, så den ikke længere kommer ind under bygningen med lejligheden. Der er i renden etableret fire separate filtre, med hver deres rørføring, som er ført videre til et en skurkonstruktion indeholdende et avanceret renseanlæg med overvågning. I selve lejligheden er der etableret en membran, som beskytter generelt, men også i tilfælde af strømafbrydelser, hvor afværgeanlægget ikke måtte være i drift midlertidigt. Forvaltningen har ved afdelingerne team byg og natur og miljø besigtiget afværgeforanstaltningerne.

Notatet med beskrivelse af afværgeforanstaltningerne og dokumentationen for foranstaltningernes effekt vedlægges som bilag. Opmærksomheden henledes særligt på notatets side 6, figur 4.1, hvor målingerne fra februar 2025 viser, at der ikke længere er påvist indhold af PCE over detektionsgrænsen.

Ifølge byfornyelseslovens § 79, stk. 1, kan en ejer af en ejendom, som er blevet pålagt kondemnering helt eller delvis, søge om at få kondemneringen ophævet ved at fremsende et forslag til ombygning mv., som afhjælper det forhold, som har begrundet kondemneringen. I dette tilfælde har det været nødvendigt at foretage målinger efter udførelsen af afværgeforanstaltningen for at være sikker på, at foranstaltningen har haft den fornødne effekt. Det fremgår herefter af § 79, stk. 3, at hvis kommunalbestyrelsen kan godkende forslaget/foranstaltningen, meddeles det til ejeren, at den kan ophæves, når forslaget er gennemført, hvilket det er nu.

På baggrund af det ovennævnte indstiller forvaltningen til, at den pålagte kondemnering ophæves, jf. byfornyelseslovens § 79, stk. 3.

Lovgrundlag

Lov om byfornyelse og udvikling af byer.

Økonomi

Intet at bemærke.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Beslutning

Tiltrådt.

Bilag

Notat Indeluftkoncentrationer efter afværgeforanstaltninger inkl. bilag - Herlevvænge 7

Punkt 77: Frigivelse af midler til Lindehøjskolen Ventilation 2025

82.00.00P20-12-22

Resume

I budget 2025 er der afsat 7 mio. kr. til "Lindehøjskolen - Ventilation". I budget 2025 er der i overslagsåret 2026 yderligere afsat 7 mio. kr. til en færdiggørelse af projektet.

For de 7 mio. kr. i budget 2025 udestår frigivelse af 4,6 mio. kr., idet 2,4 mio. kr. allerede er frigivet.

Første etape af ventilationsprojektet på Lindehøjskolen er i Østfløjen, hvor udskolingsklasser har hjemme. Anlægsfasen forventes at pågå henover det kommende halve år i tæt koordinering med skolen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller

1. At der frigives 4,6 mio.kr. til en gennemførsel af første etape af projektet "Lindehøjskolen - Ventilation" i 2025, der vedrører Østfløjen, hvor udskolingen hører til.
2. At rådgiver- og entreprenørarbejderne udbydes i henhold til Tilbudslovens regler med tildelingskriterierne økonomisk mest fordelagtige bud med delkriterierne bæredygtighed, kvalitet og økonomi, og at forvaltningen bemyndiges til at indgå og administrere kontrakterne med de vindende tilbudsgivere.

Sagsfremstilling

I budget 2025 er der afsat 7 mio. kr. til "Lindehøjskolen – ventilation". I budgettet fremgår det, at midlerne er afsat til "forberedende arbejder i forbindelse med etablering af ventilationsanlæg på Lindehøjskolens Øst- og Vestfløj. Det nye ventilationsanlæg, som er planlagt til udførelse i 2025-2026, vil sikre et bedre indeklima på Lindehøjskolen og dermed bedre betingelser for indlæring og trivsel.

I budget 2025 er der i overslagsåret 2026 yderligere afsat 7 mio. kr. til en færdiggørelse af projektet.

Af de 7 mio. kr. blev 1 mio. kr. disponeret og frigivet af kommunalbestyrelsen den 8. juni 2022. Derudover er der med budgetvedtagelsen af budget 2025 yderligere frigivet 1,4 mio. kr. Dermed udestår frigivelse af de resterende 4,6 mio. kr. af de 7 mio. kr. i budget 2025.

Ventilationssystem er et kompliceret anlægsarbejde på Lindehøjskolen

Etablering af ventilationsanlæg på Lindehøjskolen er et kompliceret projekt, da lodrette føringsveje via lodrette skakter skal forsyne de enkelte klasser via vandrette føringsveje over lofter i gangarealer på hver etage.

Første etape af ventilationsprojektet på Lindehøjskolen bliver Østfløjen, hvor udskolingen hører til, da der her allerede er etableret et teknikum til ventilationsudstyr.

Som forberedende arbejder blev der i maj og juni 2025 foretaget målinger af CO₂-niveauer i udvalgte klasselokaler i Østfløjen, herunder målinger med og uden manuel udluftning af klasselokalerne.

Samtidigt har rådgiver udarbejdet en nærmere afklaring og projektering af mulige ventilationstekniske løsninger, føringsveje og størrelse samt forventet økonomi og tidsplan. På den baggrund har rådgiver udfærdiget projektet og er ansvarlig for at gennemføre tilbudsindhentning.

Projektet afleder anlægsarbejder, som i betydelig grad vil påvirke den daglige drift, hvorfor endelig tidsplan for anlægget forventningsafstemmes med Lindehøjskolen. Derfor vil tilbudsmaterialet indeholde et parameter om tidsplanlægning, idet mest muligt arbejde foregår i ferieperioderne i 2. halvår af 2025.

Forvaltningen anbefaler, at der disponeres:

- 6,75 mio. kr. i budget 2025 til "Lindehøjskolen – Ventilation" til at iværksætte første etape af anlægsprojektet, der vedrører etablering af ventilation i Østfløjen, hvor udskolingen hører til.
- 0,25 mio. kr. i budget 2025 til "Lindehøjskolen – Ventilation" til finansiering af intern projektledelse af anlægsprojektet i Herlev Kommune.

Iværksættelsen af anden etape afventer resultater og erfaringer fra første etape. Anden etape bliver Vestfløjen, som huser mellemtrinet.

Ventilationssystem er ét ud af flere forhold, der påvirker et godt indeklima og læringsmiljø

CO2 mængden i et klasselokale påvirkes af mange forhold, herunder antal elever per m2, pauser uden for rummet, udluftning, ventilation, bygningens materialer og tæthed mv. Det er derfor hensigtsmæssigt, at ventilationssystemet ikke ses som en endimensional løsning på indeklime og et godt læringsmiljø. På den baggrund vil forvaltningen løbende følge op på CO2 målinger i klasselokalerne for at bidrage til Lindehøjskolens arbejde med et bedre indeklime. Se vedhæftede bilag om forskningsresultater på området.

Børne- og Uddannelsesudvalget tager den 17. juni 2025, Økonomi- og Planlægningsudvalget den 13. august 2025 og kommunalbestyrelsen den 28. august 2025 stilling til disponering af midler til Ventilation på Lindehøjskolen.

Lovgrundlag

Tilbudsloven.

Økonomi

I budget 2025 er der afsat 7 mio. kr. til etape 1 af "Lindehøjskolen – Ventilation". Der er i budget 2025 også afsat 7 mio. kr. i overslagsåret 2026 til etape to af "Lindehøjskolen - ventilation".

Af de 7 mio. kr. er der frigivet 1,4 mio. kr. ved budgetvedtagelsen af budget 2025, og 1 mio. kr. af kommunalbestyrelsen den 8. juni 2022. Kommunalbestyrelsen skal for de 7 mio. kr. i budget 2025 tage stilling til at frigive de resterende 4,6 mio. kr.

Forvaltningen anbefaler, at der disponeres:

- 6,75 mio. kr. i budget 2025 til "Lindehøjskolen – Ventilation" til at iværksætte første etape af anlægsprojektet, der vedrører etablering af ventilation i Østfløjen, hvor udskolingen hører til.
- 0,25 mio. kr. i budget 2025 til "Lindehøjskolen – Ventilation" til finansiering af intern projektledelse af anlægsprojektet i Herlev Kommune.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Beslutning

Ad. 1.: Tiltrådt.

Ad. 2.: Tiltrådt.

Bilag

Forskningsresultater på området.

Punkt 78: KL's Klima og Miljø Topmøde 2025

01.02.17P16-5-25

Resume

Der orienteres om KL's årlige Klima og Miljø Topmøde.

Indstilling

Forvaltningen indstiller

at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

KL's Klima og Miljø Topmøde er en politisk konference på klima-, teknik- og miljøområdet, der er henvendt til kommunale politikere, folketingsordførere, kommunernes samarbejdspartnere samt kommunale direktører og chefer på området.

Konferencen bliver hvert år afholdt et nyt sted, så deltagerne kan opleve og blive inspireret af løsninger og projekter i hele Danmark. I år blev KL's Klima & Miljø Topmøde afholdt den 24. og 25. april 2025 i Aalborg under temaet ”Grønt følgeskab, fællesskab og lederskab”.

Programmet satte fokus på den ledelsesmæssige opgave, der bl.a. ligger hos kommunerne, i forhold til at skabe følgeskab og fællesskab omkring de løsninger og ændringer, som er nødvendige i lyset af klimaforandringerne og biodiversitetskrisen og for at sikre en grøn og stabil energi- og drikkevandsforsyning.

Vedhæftet er "Program for KL's Klima og Miljø Topmøde 2025".

Lovgrundlag

Intet at bemærke.

Økonomi

Intet at bemærke.

Beslutningskompetence

Miljø-, Klima- og Teknikudvalget.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Program KL Klima og Miljø Topmøde 2025

Punkt 79: Studietur til Nordvest og Nordhavn

01.02.17P16-6-25

Resume

Der samles op på studieturen til Nordvest og Nordhavn den 2. maj 2025 for medlemmerne af Miljø-, Klima- og Teknikudvalget og borgmesteren.

Indstilling

Forvaltningen indstiller

at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Medlemmer af Miljø-, Klima- og Teknikudvalget og borgmesteren var den 2. maj 2025 på studietur til Nordvest og Nordhavn, arrangeret af forvaltningen.

Formålet med studieturen var at se eksempler på, hvordan tidligere erhvervsområder er omdannet til levende bydele. Fokus var på, hvordan der er arbejdet med stedernes egenart og arkitektur for at skabe en særlig identitet i området, samt på, hvordan der er arbejdet med begrebet ”dybde” – både i forhold til ”tidsdybde”, så kvarteret rummer bygninger og historier fra forskellige tider, og i forhold til dybdevirkninger i selve byggeriet i form af facadespring, detaljer i murværket mv. Studieturen viste eksempler på både transformation af ældre erhvervsbygninger og nybyggeri.

Endelig havde studieturen fokus på, hvad der i bydelene er gjort for at understøtte et trygt og spirende byliv, og hvordan forskellige funktioner og byrum understøtter fællesskaberne. Målet var, at studieturen kan inspirere til det videre arbejde med udviklingen af Herlev, herunder blandt andet Marielundkvarteret.

Programmet samt billeder fra turen er vedhæftet som bilag.

Lovgrundlag

Intet at bemærke.

Økonomi

Intet at bemærke.

Beslutningskompetence

Miljø-, Klima- og Teknikudvalget.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Program for studietur til Nordvest og Nordhavn 2 maj 2025

Billeder fra studietur til Nordvest og Nordhavn 2 maj 2025

Punkt 80: Prioritering af midler til Smart og Klimavenlig Energi og Adfærd

13.35.00P20-1-23

Resume

I budget 2025 er der fra 2024 overført 2,9 mio. kr. til 'Smart og Klimavenlig Energi og Adfærd'. Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til at prioritere 0,5 mio. kr. til fire klimaorienterede projekter.

Indstilling

Forvaltningen indstiller

at der afsættes 0,5 mio. kr. af den i forvejen frigivne bevilling til "Smart og Klimavenlig Energi og Adfærd" i 2025 til fire projekter, som skal inspirere herlevborgerne til en mere bæredygtig adfærd.

Sagsfremstilling

Med budgetaftale 2024 er der afsat 3 mio. kr. til klimavenlig energi og adfærd. "For at sikre, at ambitionerne i Herlev Kommunes klimahandleplan realiseres ønsker aftaleparterne, at tilføre 3 mio. kr. til indsatsen med at investere i den grønne omstilling".

Kommunalbestyrelsen tog den 11. december 2024 beslutning om at overføre 2,9 mio. kr. fra budget 2024 til budget 2025, som endnu ikke er disponeret, da etableringen af solcelleselskabet fortsat afventer.

Under 'Kampagner' fremgår det af budgetaftale 2024, at der er brug for "at sætte fokus på forbrugsbaserede udledninger og inspirere herlevborgerne til en mere bæredygtig adfærd". Samtidig fremgår det også, "at adfærdsændringer er svære at gennemføre", og "at borgerinddragelse er en central del". Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til prioritering af 0,5 mio. kr. til fire klimarettede projekter:

Til det første projekt anmodes om at anvende 0,1 mio. kr. til afholdelse af tre aldersinddelte fokusgruppeworkshop. Opsamlingen fra workshops vil både indgå i det videre arbejde med Herlev Kommunes Klimahandleplan 2050 og i revisionen af Kommuneplanen 2023-2035, som har fokus på henholdsvis Herlev Kommunes identitet samt klima og natur. Workshops vil kaste lys over deltagernes prioriteringer i forhold til den videre byudvikling af Herlev Kommune, og give bud på hvad der skal til for at fremme en endnu mere klimavenlig by, hvor en klimavenlig adfærd er nem og attraktiv.

Til det andet projekt anmodes om anvende af 0,14 mio. kr. til gennemførelse af en mindre kampagne om nedbringelse af forbrugsbaserede udledninger. Kampagnen vil blive kickstartet i forbindelse med klimafestivalen på Herlev Festuge og vil i efteråret 2025 sætte fokus på, hvad der kan gøres for at nedbringe klimaaftrykket fra forbrug i Herlev Kommunes geografi.

Til det tredje projekt anmodes der om 0,06 mio. kr. til at opsætte businformationsskærme på Herlev Kommunes rådhus. Businformationsskærme skal gøre det lettere at orientere sig om den offentlige transport i lokalområdet, og få flere brugere af Herlev Kommunes rådhus til at vælge et mere klimavenligt transportmiddel. Skærmene vil vise information om lokale S-tog og busser som Movia holder opdateret.

Til det fjerde projekt anmodes der om 0,2 mio. kr. til implementering af et klimaregnskabsprogram, der kobles sammen med kommunens program til indkøbsanalyse.

Et klimaregnskabsprogram er en fuldautomatiseret løsning til klimaregnskab, der sikrer mere nøjagtige emissionsberegninger for Scope 1, 2 og 3. Programmet er integreret med økonomisystemet og anvender enhedsbaserede emissionsfaktorer for mere nøjagtige CO₂-opgørelser. Programmet kan dermed opgøre CO₂ forbruget for en enhed – f.eks. en børnehave – eller en type af vare – f.eks. oksekød eller mobiltelefoner.

Løsningen giver indsigt i kommunens aktuelle CO₂ forbrug, og det vil således være muligt at udarbejde rapporter på f.eks. månedsbasis lige så snart månedens fakturaer er bogført.

Den årlige udgift til det samlede program (indkøbsanalyse og klimaregnskab) er den samme, som den årlige udgift til kommunens eksisterende indkøbsprogram, men det første år vil der være en ekstraudgift til implementering af systemet på 0,2 mio. kr.

Lovgrundlag

Intet at bemærke.

Økonomi

Der er afsat 2,9 mio. kr. i budget 2025 til 'Smart og Klimavenlig Energi og Adfærd'. I 2024 blev der anvendt midler til statikberegninger på udvalgte kommunale bygninger til i alt 0,1 mio. kr. i forbindelse med etablering af solcelleselskab. De resterende 2,9 mio. kr. blev overført ved kommunalbestyrelsens møde den 11. december 2024 til budget 2025.

Der er ved budgetvedtagelsen for 2024 frigivet 0,5 mio. kr., til udarbejdelse af projektforslag, de i sagen angivne tiltag, foretages ved omdisponering af disse frigivne midler.

Der udstår frigivelse af 2,4 mio. kr., som afventer afklaring på selskabsdannelse for solcelleselskab.

Prioritering af midler

Forvaltningen anbefaler, at 0,5 mio. kr. i puljen "Smart og Klimavenlig Energi og Adfærd" anvendes til følgende projekter:

Projekt	Kr.
Fokusgruppeworkshops	0,1 mio.
Kampagne om forbrugsbaserede udledninger	0,14 mio.
Businformationsskærme	0,06 mio.
Klimaregnskabsprogram	0,2 mio.
I alt	0,5 mio.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Beslutning

Tiltrådt.

Punkt 81: Frigivelse af midler til ombygning af Saxbobygningen til billedskole

21.00.00A00-1-24

Resume

I budget 2025 er der afsat 1,96 mio. kr. til ombygning af Saxbobygningen til billedskole. Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til at frigive 0,6 mio. kr. idet der med budgetvedtagelsen er frigivet 0,5 mio. kr.

Indstilling

Forvaltningen indstiller

1. At der afsættes 1,1 mio. kr. til ombygning af Saxbobygningen, og frigives 0,6 mio. kr. af projektets anlægssum.
2. At rådgiver- og entreprenørarbejderne udbydes i henhold til Tilbudslovens regler med tildelingskriteriet "det økonomisk mest fordelagtige bud".
3. At forvaltningen bemyndiges til at indgå og administrere kontrakterne med de vindende tilbudsgivere.

Sagsfremstilling

Flytningen af billedskolen til Saxbobygningen skal give et løft af de kunstneriske rammer for børn og unge. Saxbobygningen, der tidligere har huset Saxbo Keramiks værksteder, rummer et stort potentiale for at give billedskolen en stærkere identitet, bringe de kreative fag tilbage til Saxbobygningen samt skabe nye muligheder for at styrke det lokale kulturliv.

Herlev Billedskole skal flytte fra deres nuværende lokaler i Paletten til Saxbobygningen i 2025. Flytningen kræver, at Saxbobygningen bliver ombygget, så bygningens indretning understøtter billedskolens aktiviteter og behov.

Ombygningen af Saxbobygningen til billedskole består af følgende processer:

- Bygningsarbejder og indretning
 - Nedrivning af vægge og retablering, reparation af gulve og lofter samt ny indgangsdør og dørudskiftning.
- Tekniske installationer
 - VVS-arbejde og etablering af udslagsvaske, omlægning af kloak samt installation af ovne og tekøkken.
- El og belysning
 - Etablering af ny belysning i alle områder.
- Overfladebehandling og øvrigt
 - Maleristandsættelse, låsesmedsarbejde og istandsættelse af udvendig trappe.

Med ovenstående tiltag planlægges der med i alt 1,1 mio. kr. i 2025.

Som en del af projektet skal der desuden etableres et formidlingsområde til præsentation af Saxbokeramik. Planlægningen og etableringen af dette behandles i en frigivelsessag senere på året.

Kultur- og Fritidsudvalget behandler prioriteringen af midlerne til ombygningen af Saxbobygningen til billedskole.

Økonomi

I budget 2025 er der afsat 1,96 mio. kr. til funktionstilpasning og indretning af Saxbobygningen. Der er endvidere afsat 0,05 mio. kr. til projektet i 2026. Den samlede afsatte anlægssum for projektet udgør 2,0 mio. kr.

Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til at frigive 1,1 mio. kr.

Med budgetvedtagelsen er der frigivet 0,5 mio. kr., hvorfor kommunalbestyrelsen skal tage stilling til at frigive 0,6 mio. kr.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Beslutning

- Ad. 1.: Tiltrådt.
Ad. 2.: Tiltrådt.
Ad. 3.: Tiltrådt.

Punkt 82: Drifts- og forpagtningsaftaler om naturpleje i Herlev Kommune

82.11.00G01-11-25

Resume

Forvaltningen giver en bred orientering om drifts- og forpagtningsaftaler for naturpleje i Herlev Kommune samt en mere detaljeret indsig i aftaler indgået om dyregræsning på kommunale folde med både tråd og nethegn på foldene.

Orienteringen indeholder også oplysninger om, hvornår de nuværende aftaler kan opsiges.

Indstilling

Forvaltningen indstiller

at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 14. april 2021, at Herlev Kommune blandt andet skal fremme den vilde natur i Herlev ved at etablere tre nye folde med dyreafgræsning. Kommunalbestyrelsen besluttede den 9. marts 2022 at etablere to nye folde i Smør- og Fedtmosen og en ny fold i Lindholm i Hjortespringkilen med dyreafgræsning. Fedtmosefolden blev senere udvidet i et samarbejde med Gladsaxe Kommune, hvilket Miljø-, Klima- og Teknikudvalget blev orienteret om den 20. februar 2023. Derudover har Herlev Kommune 11 andre mindre folde til dyrehold, heriblandt Convatec-folden. Kontrakter og aftaler vedrørende de forskellige folde kan ses i de vedhæftede bilag.

Senest var Miljø-, Klima- og Teknikudvalget den 23. maj 2024, repræsenteret ved Marianne Dithmer, Bo Zabel og René Brohammer, på besøg ved to af de nyeste folde i Herlev Kommune: Fedtmosefolden og Lindholmfolden. Den 17. juni 2024 besvarede forvaltningen Miljø-, Klima- og Teknikudvalgets spørgsmål, som var rejst under besøget.

Forvaltningen oplever generelt fra borgere en stor interesse i den kommunale naturpleje, og i naturplejens betydning for det vilde plante- og dyreliv i Herlev Kommune. Naturplejeindsatsen er fordelt på flere forskellige entreprenører og forpagtere, som forvaltningen hermed orienterer om.

OKNygaard

OK Nygaard har kontrakt på de manuelle og maskinelle indsatser i naturen i Herlev Kommune med for eksempel slåning af naturgræs med skårlægger, udtynding af skov og bekæmpelse af invasive arter. Kontrakten med OK Nygaard udløber den 31. marts 2027, men den kan forlænges med 3 x 1 år.

Hjortespring Naturplejeforening

Hjortespring Naturplejeforening er ansvarlig for sommerafgræsning uden tilskudsfordring af i alt fem folde på til sammen 8,1 ha. på Kildegårdens jorde. Aftalen kan opsiges af begge parter med tre måneders varsel.

Grantoftegaard

Grantoftegaard i Ballerup Kommune har en forpagtningsaftale om helårsafgræsning uden tilskudsfordring med okser på to folde i Smør- og Fedtmosen. Fedtmosefolden er på 19 ha, og 25% af folden ligger i Gladsaxe Kommune. Smørmosefolden er på fire ha. Aftalerne kan opsiges med tre måneders varsel med ophør den 31. december det pågældende år. Aftalerne udløber den 31. juli 2026.

Christina Keppie

Christina Keppie har forpagtningsaftaler for fold ved Convatec og fold i Lindholm. Folden ved Convatec er på 5,1 ha, og den bliver afgræsset af skiftevis kvæg, får og grise. Folden er indhegnet med nethegn, så får og grise ikke kan løbe under nederste tråd. I Lindholm er en fold, som også er på 5,1 ha. Her er også opsat nethegn for at sikre, at folden både kan afgræsses af heste, kvæg, får og grise. Begge aftaler med Christina Keppie kan opsiges med tre måneders varsel, hvoraf folden i Lindholm skal opsiges med ophør til den 31. december det pågældende år. Aftalen for Lindholmfolden udløber den 31. oktober 2026.

Convatec-folden er etableret i 2017. Forud for foldens etablering blev en del selvsået bevoksning ryddet for at undgå, at området skulle springe i skov, da det ville kunne resultere i, at området blev udpeget som fredsskov af Naturstyrelsen. En fredsskov vil betyde, at det så ikke længere er muligt at bygge i området, selv om ca. halvdelen af folden ligger i byzone. Tidligere er græsarealerne i områder med de nuværende folde slået med slagleklippere. Det gav en del konflikter med borgere, som var bange for, at deres husdyr eller rådyrkid skulle komme til skade ved græsslåningen. Afgræsning med dyr er en mere skånsom naturpleje, som ikke skader de vilde dyr og planter i nær så omfattende grad som græsslåning med store græsslåningsmaskiner.

Lindholm-folden er etableret i november 2023. Forpagteren blev udvalgt i forlængelse af et udbud af forpagtningsaftaler med tildelingskriterierne: pris 40%, tilbudt afgræsning og græsningens betydning for biodiversiteten 50%, information om dyreafgræsning til besøgende 10%. De indkomne bud på afgræsning og afgræsningens betydning for biodiversiteten er vurderet af Stine Tuxen, som er ekspert i dyreafgræsning og biodiversitet. Evalueringsrapporten fra Stine Tuxen, som er benyttet til bedømmelsen af den tilbudte afgræsning ses i det vedhæftede bilag. Christina Keppies tilbud får af Stine Tuxen en god bedømmelse i evalueringsrapporten, fordi

hun skifter mellem forskellige dyrearter, og fordi hun har afgræsning på folden hele året rundt. Det tæller også positivt, at Christina Keppie bruger grise i folden, da grise er gode til at rode rundt i jorden og sikre, at frø fra blomstrende urter kommer frem i lyset og kan spire.

Der er udtrykt bekymring for, at indhegning med nethegn er en begrænsning for blandt andet rådyrkid, harer og pindsvin. For biodiversiteten er harer og rådyr ikke truede arter og det skønnes heller ikke, at nethegn er en trussel for disse arter på samme niveau som slåning af græs med store græsslåningsmaskiner. Pindsvin er i tilbagegang, og for at give pindsvin mulighed for at passere gennem trådhegnet ved Lindholmfolden, er der lavet åbninger i hegnets bund, som giver pindsvin og andre mindre pattedyr mulighed for at passere hegnet.

Opsamling

Samlet set er naturplejen under forvandling, så den bliver så skånsom og miljørigtig som muligt både i forhold til naturen og i forhold til borgerne i Herlev Kommune, som bruger naturområderne rekreativt. I forvaltningen arbejder vi med at formidle indsatserne til borgerne, så der skabes større forståelse for, hvorfor forskellige indgreb i naturen er nødvendige.

Naturpleje er først og fremmest nødvendig, fordi der er ubalance i naturen. For eksempel er kvælstofindholdet forhøjet på grund af forurening fra biler og landbrugets husdyrhold, vandet er forsvundet ved dræning og kloakering, og mange af de store vilde pattedyr, som tidligere levede vildt i den danske natur, som for eksempel vilde okser og heste, er udryddet. Herlev Kommunes indsatser går derfor først og fremmest ud på at genskabe mere naturlige balancer i naturen i Herlev under hensyntagen til, at naturområderne også skal kunne bruges rekreativt.

Lovgrundlag

Intet at bemærke.

Økonomi

Forpagtningen af Fedtmosefolden koster årligt 158.000 kr., hvoraf Gladsaxe Kommune betaler 25%.

Forpagtningen af Smørmosefolden koster årligt 76.000 kr.

Forpagtningen af Lindholmfolden koster årligt 10.000 kr.

Hjortespring Naturplejerforening har anmodet om at få tildelt et årligt tilskud på 18.000 kr.

Desuden er der årligt udgifter til hegnreparationer til alle foldene på 10.000 til 20.000 kr.

OKNygaards naturpleje i hele Herlev Kommune koster årligt 646.000 kr. for standardarbejdet.

Beslutningskompetence

Miljø-, Klima- og Teknikudvalget

Beslutning

Taget til efterretning.

Et enigt udvalg besluttede på baggrund af de udfordringer der har været med Lindholm folden i forhold til at måle udviklingen i biodiversitet, brug af områderne rekreativt og generelt leve op til Herlev kommunes intention om at omdanne områderne til vild natur, suppleret med de nye tiltag i forhold til at lade 68HA af Herlevs landsbrugsjord omlægge til Vild Natur som del af den grønne trepart, anmoder vi forvaltningen om at udarbejde et oplæg til en drøftelse i udvalget af hvordan de øvrige områder i det nordlige Herlev, som ejes af kommunen, kan indgå som del af kommunens strategi i omlægning af arealer til Vild Natur.

Bilag

Græsningsaftale med Hjortespring Naturplejerforening

Forpagtningsaftale vedrørende fold ved Convatec

Evalueringsaf græsningstilbud Herlev Kommune

Forpagtningskontrakt for Fedtmosefolden

Samarbejdsaftale med Gladsaxe Kommune om Fedtmosefolden

Forpagtningskontrakt for Smørmosefolden

Forpagtningsaftale vedrørende fold i Lindholm med underskrift

Punkt 83: Orientering om erfaringer med miljø og bæredygtighed i andet år af gartnerkontrakt

82.11.00G01-9-24

Resume

Forvaltningen orienterer om erfaringer fra det andet år af gartnerkontrakten med OKNygaard. Gartnerkontrakten resulterer i et større fokus på miljø og bæredygtighed i driften af kommunens grønne arealer, men der er også fortsat udfordringer med at få kontrakten til at lykkes.

Indstilling

Forvaltningen indstiller

at Miljø-, Klima- og Teknikudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Herlev Kommunes Klimahandleplan 2050, som blev godkendt af kommunalbestyrelsen den 23. januar 2023, indeholder målsætninger om biodiversitet og natur: I 2030 skal biodiversiteten på kommunale arealer være forbedret, og antallet af træer i kommunen skal være steget.

Et vigtigt middel til at opnå målsætningerne er kontrakten med OKNygaard om gartner- og vintervedligeholdelse, hvor der er stillet krav om:

- At driftsmetoderne medvirker til at fremme naturindhold og biodiversitet i Herlev Kommunes arealer.
- At der opnås bedst mulig genbrug af materialer og mindst mulig transport af varer og materialer.
- At der i videst muligt omfang bruges emissionsfri køretøj og maskiner - gerne fra kontraktstart den 1. april 2023 og senest i 2025.

Kontraktperioden varer indtil den 31. marts 2027 med en optionsperiode på 3 x 1 år herefter.

Miljø-, Klima- og Teknikudvalget blev den 26. februar 2024 orienteret om erfaringerne fra det første år med gartnerkontrakten. I denne sag orienteres om det andet år, og om et år gives en ny status efter tre år i drift.

Erfaringer med omlægning af græspleje

I det andet år har Herlev Kommune ændret driften af græsarealer. Kommunens græsarealer bliver højst slået to gange årligt:

- Langt græs slås udenfor sommermånederne, da insektlivet tager størst skade af græsslåning om sommeren.
- Græsafklip fjernes efter græsslåning af langt græs, så jorden gradvist udpines, og der gives bedre vækstbetingelser for blomstrende urter.

Undtaget er græskanter ud mod veje og fortove for at undgå dårlige oversigtsforhold og nedbrydning af faste belægninger samt græsarealer, der bruges til leg og boldspil.

Plantning af træer og særlig pleje af bevoksninger

I 2024 er der i regi af gartnerkontrakten plantet i alt 49 træer: otte træer ved den nye stitunnel ved Engløbet, fire træer langs Grønsvinget, tre træer i krydset Tvedvangen/Borgerdiget, 12 træer ved Rådhus Hjortespring, 15 træer i Byparken, fire træer ved Sonatevej, to træer i Elverparken, og et træ i Hospitalsparken.

Der er i 2024 udtyndet, fældet og efterladt dødt ved på jordbunden, såsom døde træer og buske samt knækkede grene og fældede træer i Skinderskoven, Smalskov og i skovplantninger i Hospitalsparken. Dette giver levesteder til flere nedbrydningsorganismer, insekter og dyr.

Genbrug af materialer

I 2024 er det forsøgt at genbruge brugt sandkassesand og faldunderlagsgrus i nye bede under nyplantede japanske kirsebærtræer i Byparken. Der er også genbrugt kasseret sandkassesand og faldunderlagsgrus i nye staudebede ved Rådhus Hjortespring.

Emissionsfri køretøjer

OKNygaard arbejder på at udskifte alle brændstofdrevne maskiner til eldrevne maskiner, men der findes fortsat ikke egnede græsslåmaskiner og gravemaskiner med el-motorer. I stedet kører de i videst muligt omfang med HVO-biodiesel.

Udfordringer med gartnerkontrakten

Den biodiversitetsfremmende drift er stadig ny for såvel Herlev Kommune som andre kommuner, hvilket i Herlev blandt andet betyder følgende udfordringer:

- Den biodiversitetsfremmende drift er i højere grad end tidligere en udviklingsopgave, hvorfor forvaltningen arbejder på at gøre planlægningen og beskrivelsen af arealernes vedligeholdelse mere fleksibel, præcis og med mulighed for at få akutte problemer løst indenfor kort tidshorisont.
- Konkret 'ude i marken' kan det være svært for gartnerne at se forskel på, hvilke planter der skal fjernes som aggressivt ukrudt, og hvilke planter der kan og skal bevares. Forvaltningen arbejder på at tydeliggøre arbejdsopgaver overfor OKNygaard, blandt andet via tegninger og fotos.
- Forvaltningen arbejder også på at udvikle kontraktholderfunktionen for at sikre opfølgning på, kontinuitet i udmøntning af og overholdelse af gartnerkontrakten i henhold til udbudsmaterialet. Forvaltningen følger systematisk op på kontrakten for at sikre tilstrækkelig kvalitet i opgaveløsningen. Der afholdes blandt andet workshops med OKNygaard om biodiversitet i praksis. Forvaltningen er også via Vejdrift ved at gennemføre en kortlægning af, hvilke af de udbudte driftsopgaver, der kræver særlig koordinering og lokalkendskab for, at Herlev Kommune kan sikre systematisk opfølgning på og overholdelse af gartnerkontrakten.
- Det tager ca. fem år, før den fulde effekt af den ændrede græsdrift kan ses i forhold til at få flere vilde urter og insekter i græsarealerne.
- Det er endnu ikke lykkedes i kontraktens levetid at aflevere afklippet græs til biogasanlæg, da anlæggene er placeret i Sydsjælland, græsset maksimalt må være to dage gammelt, når det afleveres, og skal være helt rent, uden enhver form for affald. Dette har betydning for opgavens fulde CO2 regnskab.

Større tiltag i 2025 er afbrænding af naturgræsarealer ved Skinderskoven og ved vejskrænter ud mod Klausdalsbrovej. Forvaltningen orienterede den 23. september 2024 Miljø-, Klima- og Teknikudvalget om resultatet af afbrændingen i 2024, hvor det samtidigt blev besluttet at gentage afbrændingen i 2025.

Lovgrundlag

Intet at bemærke.

Økonomi

Gartnerkontrakten er i andet kontraktår fra den 1. april 2024 til den 31. marts 2025 på 11.433.841 mio. kr. Kontrakten prisreguleres årligt.

Beslutningskompetence

Miljø-, Klima- og Teknikudvalget.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Fotobilag med eksempler på udfordringer med den grønne drift

Punkt 84: Meddelelser - Åbent møde

00.01.00G01-20-21

Meddelelser

- Orientering om arbejder i forbindelse med udrulning af fjernvarme.
- Kortbilag - anlægsarbejder fjernvarmeudrulning.
- Vestforbrændings Varmeplan 2030.
- Notat fra fælleskommunale selskaber.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Orientering om udrulning af fjernvarme i Herlev Kommune

Orientering om anlægsarbejder - Fjernvarme

Vestforbrændings Varmeplan 2030

Notat fra fælleskommunale selskaber til Miljø-, Klima- og Teknikudvalgets møde den 16. juni 2025

Punkt 85: Lukket: Meddelelser - Lukket møde

00.01.00G01-20-21

Forvaltningen orienterede om en sag.

Punkt 86: Lukket: Eventuelt

00.22.04P35-3-21

Intet.

Punkt 87: Underskriftsblad

00.22.04P35-3-21

Resume

Godkendelse af digitalt underskriftsblad.

Indstilling

Forvaltningen indstiller

at protokol og deltagelse i mødet godkendes via det digitale underskriftsblad.

Beslutning

Protokollen blev underskrevet.